

Szinyei Merse Pál

Szinyeújfalu, 1845. július 4. – Jernye, 1920. február 2.

Szülei: Szinyei Merse Félix és Jekelfalussy Valéria **Házastársa:** Probstner Zsófia

Magyar festő.

Nemzeti érzelmű nemesi családból származott, amelynek körében nemzedékek óta megszokott volt az irodalom, a zene és a képzőművészet művelése. 1856-tól *Eperjesen* és *Nagyváradon* tanult, majd a müncheni *Képzőművészeti Akadémián*.

Az 1869-os müncheni nemzetközi kiállítás nagy hatással volt rá, kapcsolatba került *Gustave Courbet* francia festővel, és egy hirtelen pillanatában, 1869 novemberében otthagyta az Akadémiát.

A világiállítást otthagyva, *Jernyére* költözött, ahol már korábban is lakott. 1873-ban feleségül vette *Probstner Zsófiát*. Ezután a gazdasági ügyek lefoglalták és szinte teljesen elfordult a festéstől. Egyre ritkábban festett. Kivételek azonban akadtak, ekkor kezdett hozzá pályájának második legsikerültebb darabjához, a *Lila ruhás nőhöz*, amelynek modellje *felesége* volt. Közben a családban sorozatos tragédiák történnek; meghalt a festő édesapja, nővére, és két gyermeke. A nyomott kedélyű Szinyei ekkor három éven keresztül nem festett semmit.

1878-ban egy különös élmény miatt ragadott ecsetet; sógora léghajóra szállt és ennek hatására született a *Léghajó* című kép, majd hosszú idő után újra befejezett egy mitológiai (az utolsó) témájú képet, ezután már csak családtagjairól készített portrékat, de egyiket sem fejezte be igazán. 1882 májusában családotól Bécsbe költözött, de nem sok idő múlva hazatért Jernyére.

Csalódásait nehezen élte meg, ami házasságát is megkeserítette, felesége nem bírta elviselni férje indulatkitöréseit és apátiáját, ezért kezdeményezte a *házasság felbontását*.

Festés helyett politizálással és a birtok vezetésével foglalkozott. 1896-ban megválasztották a héthársi kerület országgyűlési képviselőjének.

Rokonai és barátai közbenjárására tért vissza a festéshez; befejezte félbehagyott munkáit. Utolsó 25 évét szakadatlan munkával töltötte. 1901-ben egy müncheni kiállításon *Majális* képe aranyérmert nyert. 1902 körül egyik szemére *megvakult*, de ennek ellenére folytatta a munkát.

1905-ben került sor első önálló kiállítására a Nemzeti Szalonban. Kinevezték az Országos Mintarajziskola és Rajztanár képző (1908-tól *Képzőművészeti Főiskola*) igazgatójának, érdemeit pedig a *Szent István Rend kiskeresztjével* ismerték el.

Még megélhette élete legnagyobb kitüntetését, amikor is 1914-ben a Szépművészeti Múzeum felállította a *Szinyei termet*. 1920-ban érte a halál Jernyén.

